

SZOLNOK-DOBOKA

Megjelen minden csütörtökön.

Felelős szerkesztő:

Hirdetési árak: egész oldal 48 K.

Hivatalos hirdetések garmondsora 30 fillér.

Szerkesztőség a Sörház-utcában 1. sz. a. az emeleten van.

Dr. Br. HORVÁTH EMIL.

Előfizetési ár: egész évre 10 K.

Néptanítóknak, lelkészeknek és körjegyzőknek 8 kor.

Szerkesztőségi óra minden hétköznapon d. u. 2—3.

Medgyes Lajos emlékezete.

A dési evangélium szerint reformált egyház egykori híres-neves, ma már csaknem elfeledett költő-papjának emlékeztéről a hálás gyermeki szeretet letörölte a feledés porát.

A költő-pap leánya és egyik veje saját erejükből — s ez vád a magyar társadalom ellen — vaskos kötetben közrebocsátották Medgyes Lajos szétszórtan megjelent, részben kiadatlan költeményeinek gyűjteményét.

S mi, kiket a sors többszörösen is összefűzött a lelkiileg oly nemes és anyagiakban oly szegény költőnek életfolyásával, lévén ő nemcsak Dés városának szellemi vezére és válságos időkben igaz apostola, de e lapoknak a „Szolnok-Doboka”-nak megteremtője is — nem tehetünk másként, minthogy a hálás emlékezés örökzöldjét letesszük szellemi maradványainak sírkövére — e kötet költemény megjelentekor.

Lelkünket elfogja a megilletődés s tolunk remeg a meghatottságtól, mert hiszen nem egészen idegen az a sors egyikünkétől sem, kik az ideálok világában élve oly szívesen feledjük a rút valót — nem idegen, mondjuk, az a sors, melylyel a Gondviselés e nagy lelkű, egész embert megáldotta, avagy talán sokkal inkább megverte.

Lelkének vulkanikus tüzeit el kellett rejtenie: hiszen a kisvárosi világfelfogás egy-egy erősebb erupciója után „tűz”-et kiáltott — s életelveiért, melylyel csak tengődni tudott, de melylyel vagyont szerezni nem lehetett, ki-nevette mindaz, aki a reá bízott talentumok megszázszorosodásában látja legmagasabb életcéljait.

Dés város politikai és társadalmi viszonyai nem adhatták meg neki a kellő környezetet s ha Medgyes Lajos oly emberek profeciái ellenére, minő egy Jókai és Petőfi, nem lett azzá, a mivé lennie kellett volna, az nem lelkének kevésbé intenzív érzéseinek mulott, hanem annak oka egyesegyedül a megfelelő milieu hiánya volt. Épen ezért első sorban ennek a városnak, egyházának lett volna kötelessége gondot viselni Medgyes

szellemi hagyatékára s módot keresni és találni, hogy az az enyészettől megóvassék.

Am most, hogy a gyermeki szeretet megelőzte őket ebben, nem marad más tér, melyen némileg leróhatja háláját és elismerését Medgyes iránt, mint épen az, hogy e mű — mely a mai decadens irodalmi irányzat közepette valami nagy pártfogásra nem számíthat — leljen legalább e város falain belül számos olvasóra. S a kik forgatni fogják e verseskönyv lapjait, adózzanak szeretettel e férfi emlékének, ki nagy volt, a maga hazafias lelkesedésének fényében, vonzó, az emberi érzések szelid melegénél s tiszteletreméltó, szerény életének puritánságában.

Ennek a népnek még szüksége lesz oly férfiakra, akiket „nec civium prava juben-tium ardor, nec vultus iustantis tyranni” elveiktől el nem tántorít s azokat a férfiakat csak oly gyermekekből nevelheti fel ez a nemzedék, kiknek lelkét távoltartja a mai világfelfogás mételeyeitől s kiket oly férfiak példája fog lelkesíteni, kik önzetlenül éltek s könnyen haltak meg, ha úgy kívánta a haza.

Azzal a felfogással szemben, melyet a corrupt francia császárság dobott a világba s a mely azóta mint a százezerfejű hydra terjed el az egész földön, mely az egyén egyetlen célját abban keresi, hogy „enrichissez vous!” (gazdagodjatok meg!) — jó olyan példákat szembe állítani, mint a Medgyesé. S ha e példa csak egy lelket is megóv attól, hogy áldozatul essék e mólóknak — elmondhatja a nagy rómaival „non frustra me-natum existimem.”

Dr. Br. Horváth Emil.

Medgyes Lajos Désen.

Irta: Versényi György.

1844. február 18-án megválasztotta a dési ref. egyház segéd-papnak, pár hónapra rá az Enyedre tanáruént ment Mihályi Károly helyébe rendesnek. Megválasztásában különösen buzgólkodott özv. Czákó Józsefné, a költő későbbi anyósa, s Szócs Sámuel dr. Azóta állandóan ott élt. Fe-

rencz testvérének egy 1852. év szeptember 15-én Marosvásárhelyről keltezett leveléből úgy látszik, hogy ezidétt vágyott egyik kolozsvári papságra s tán reménykedett is, hogy elnyeri. 1859-ben hívták Szentésre. De Tompa, kivel a dolgot közölte, 1859. május hó 2-án kelt levelében erre vonatkozólag azt írja: „Magyarországba készülsz? ha gondold, hogy jobb lesz; de ne feledd, hogy a Szamos partját, ó-vári regényes lakodat sohasem fogod megtalálni Szentés árnyatlan, víztelen, hegytelen homok- és nádvidékén. Különben azt hiszem: jövedelmes egyház, engem is hívtak oda egykor papnak, de minthogy teljességgel nem volt szándékom odamenni, nem igen vitattam milyen egyház.” Alább meg: „dolog van elég azt hiszem, s hogy nem valami rendes egyház, a hírlapi vitákból látom.” Nem is ment el Medgyes. Május 15-én jártak nála a szentesi egyház követői: Sas Károly dr. orvos és Farkas Gedeon tiszaszabályozási ügynök, hogy papjoknak meghívják. Visszautasította. Úgy látszik, Kiss Áron is a mostani püspök, egy Porcsalmáról 1858. december 18-án kelt levelében, Medgyeshez költeményt írva, ebben Szentéről igyekszik lebeszélni. Zombory Gedő 1862. október 12-én a szatmári egyházi gondnok megbízásából ír, hogy fogadja el a megüresedett papi állomást. Medgyes október 15-én tagadólágy válaszol. Később a levél aljára jegyezte: „meg is választották, de nem fogadta el; elég rosszul tette.” Nem tudom, mennyiben komoly dolog s mennyiben csak Zilahy Károly baráti óhajta Medgyesnek az erdélyi püspöki székre emelése. Zilahy 1853. április 12-én Zilahról ezt írja: „tegnap vett kolozsvári leveléből értém, hogy a főnotáriusságra legközelebb négy egyént fognak kijelölni, köztük Nagy Pétert. Vajjon te nem esel-e belé? Nekem nagyon kedvencz eszmém, hogy te, kedves barátom, 1860-ban, nagyapád jóslatához képest püspök lehess, mi végre Ferenczcel egy este egyezséget tettünk, hogy ez érdekében ő a kormány, én a sajtó útján mindent elkövetünk. Hanem hát előbb notáriussá kell lenned s ebben szerenységed dacára is nem kellene elmulasztanod a munkálást, mert a ki püspökséget kíván stb.” Később Zilahy-nak más terve is volt. 1861-ben ugyanis azt írja: „Téged illetőleg óhajtanám, hogy a dési járás részéről választasd meg magad követnek. Ez óhaj-tásban itt sokan osztoznak. Azért szólj azon a nyelven, melyet tőled ismer a két ország.” (Pest, április 1.)

A paplak az ó-vár nevű hegyfokon van, melynek kertjéből gyönyörű kilátás nyílik a Szamos völgyére s a regényes és regés dombokra. A kert mellett egy tér, ma szép sétatérre alakítva, melyen egy kőoszlop s egy nagy lapos kő van. A monda azt tartja, hogy honfoglaló őseink ezen a kőven pihentek meg.

TÁRCZA.

Medgyes Lajos költeményeiből.

Egy étellel vagy ifjabb nálam.

Egy étellel vagy ifjabb nálam.
Te lány tavasz, én perzselő nyár;
Virágok nyílnak kebeledben,
Enyémekben kalász rengedez már;
Te fejlőd, fénylő életág,
Én meglett, s pusztuló világ.

Meghalt dicsőség viszsugára,
Mi homlokomra felragyog még;
Nem láttad a halmot ragyogni,
Ámbár a nap már elhaladt rég;
A múlt tört fénye életem,
Üres reményt nyernél velem.

Pedig te lengtél képzetimben;
Utánad járt vagyam hajója;
Téged teremte védmentőmül
A testvér, lelkek alkotója.
Oh leány! Oh tündéralak!
Miért előbb nem láttalak?!

Mért nem jövék vágyam elébe
Szerelmed édes mosolyával,

Midőn keblem termő tavasz volt,
Teles-tele dallal, virággal?:
Most, dal, virág lehervadt:
Boldogságot nem adhatok!...

És még is érzem: látásodra
A szálló élet újra támad,
Szívem felgyul, s lelkem éjében
Szétszórja a gyémánszikrákat.
S mint éjszakán a tiszta ég.
Lelkem varázsvilágban ég.

Kedves-e leány, neked az éjjel?!
Érzesz-e kéjt a csillagokban?!
Nem untat-e hideg világuk,
Mint a magasból le-lellobban?!
Oh úgy!... de nem!... nap kell neked!
Hideg láng nem ad életet!

Nap kell, tavasz kell a virágnak;
Mért állanám el fényes utad?
Ki az élet delére ér fel,
A hajnalhoz már el nem nyulhat.
Oda van élettavasom!
Szerelmed meg nem oszthatom.

Oh lány! Oh szebb világ tündére!
Kit rég kereslek s most találalak
Nem bírsz-e titkos bűrővel?!
Nincs-e a menny hatalma nálad?!
Nem mondhat-sz-e ily szavakat:
„Jöjj, én megifjitalak!”?

Őszszel.

(1867. szept. 9.)

Nézd meg az őszi fát sárguló levéllel,
Virágtól, gyümölcstől megfosztva, hervadón.
Ez életünk képe; ily állapot ér el,
Ha túl vagyunk egyszer a férfi koron.

Az erő, az ifju pajzán erő kihal,
Elkopik képzetünk szép virág-szőnyege;
Megjön a szerelem tündéri mosolylyal,
De fásult keblünk nem fogadhatja be.

Szívünkben elhervad a lángoló öröm,
A gyönyörnek kelyhe kezünkbe földre hull,
Kettőzött léptekkel a gond előnkbe jó
És hozzánk fogódzik elválhatatlanul.

Vak köd, vak homály száll utunkra mindenütt,
A tettek mezeje elvesz szemünk elől;
A dicsőség napja mások számára süt,
Mennyei sugarát már nem foghatjuk föl.

Megszárad koszorunk redős homlokunktól;
Mely azt nyújtá nekünk, elfeled a haza.
A bú, a fájdalom a sir szélére tol,
Hol fátyolt von reánk az örök éjszaka.

A kert végében, emelkedettebb pontra építette a költő kedves dolgozó szobáját, melyről verseiben gyakorta megemlékezik. Így fogsága idején lakhelyére gondolva, így szól:

Désen, hol őseinknek
Legelső vára, az ó-vár vagyion,
E vár végső fokára
Építettém magányos kis lakom.
Vélem: a lelkek hozzám le-lejárnak.
S föltárják titkát a mult fátyolának.

Munkáctól erre tartott
S itt vert tábort a daliás sereg,
Egy kőpad s egy agg oszlop
E tény emléket hűn őrizte meg.
A hét vezér ott ült hadi tanácsot,
Győzelmi hálát a nép itt kiáltott.

Alant, a mély sziklavölgyben,
Az egyesült Szamos zuhogva megy.
Ellátszik a Csicsóvár.
S körül a Rózsá-, Béla- s Huba-hegy.
Várromjaikkal az s ez ég felé dől,
Megannyi emlék az előidőből.

A „dési ó várban“ című költeményben szintén:

Kertem az ó-vár feneke,
Melyet Tuhutum rakatott.
A vár tetőn építették
Menhelyül egy kisdud lakot.

S alább:

E várban ittak áldomást
A magyarok s a székelyek.
A honszerzés dicső korán
Eiőbb itt egyesültenek.

Ott áll a kő, a hét vezér
Hol ült s a székely rhabonbán.
Látom most is árnyékaik
A holdnak sáppadt sugarán.

Ott az oszlop, melynek tövén
Az áldozattűz lobogott.
Az egyesült testvérsereg
Kézfogva ott imádkozott.

Ép így emlékezik meg szobájáról, az ó-várról, a szép és emlékekben gazdag környezetről „Emlékezet Jókay látogatására“ című költeményében stb.

1844. április 24-én esküdött meg a sófalvi templomban Czákó Marival, Czákó József és Sonkádi Mária leányával, szerelmének régi, bátran mondhatni: gyermekkori tárgyával. A sepsiszentgyörgyi Czákó-család szintén régi székely család, melynek egyik ága kiszakadt a Szamos-völgybe s tagjai, mint tekintélyes, vagyonos birtokosok, élénk részt vettek a megyei közéletben. Medgyesné unokatestvére volt Czákó Zsigmondnak, a szerencsétlen véget ért kiváló tehetségtű drámaírónak.

Élénken élnek szívében a családi érzelmek. Kilencz gyermekkel áldotta meg a sors s két fiának kora halálát megkapó hangon siratja „Alamrom és Sándorom“ című versében. A „Bölcső“-dalban kedves altató-dalt énekel, a „Családi kép“-ben családi boldogságának idylljét rajzolja. „A kor hálátlansága“-ban keserű hangon panaszkodik, hogy ellenségei a legsebhehetőbb oldalán támadják meg, ártatlan gyermekeit üldözik. „A családi életemből“ címűben keserű hangulat nyilatkozik, nagyon fájnak a hálátlanság ütötte sebek, nyűgös az élet, de viselnie kell terhét gyermekeiért. A költeményei sajtó alá rendezett gyűjteményéből kihagyott, költőileg kevésbé sikerült „Klára leányom betegsége“ címűben is melegen érezzük az apai aggodalom, remegő szeretet lángolását. A „Gerő fiamhoz“ című pedig a gondolatok szépségével, emelkedettségével tűnik ki, a mint fiát nemes erényekre, hazaszeretetre tanítja. Ide sorolható a „Kedves levél“ is, melyben öröme, szeretete nyilatkozik, midőn közös levelet ír Ferencz öccsre, ennek jegyessse s Zilahy Károly, a jegyes testvére. Ugyanez érzés szól hozzánk a „Fivérem esküvőjén“ meg a „Nőrokonomhoz“ címűből, melyben egy az övéért magát feláldozó rokонт rajzol. Ebben tulajdonképen, akaratlanul bár, a maga képét is festi.

Apja azt igyekezett gyermekei szívébe csepegtetni, hogy egymást el ne hagyják, támogassák, aki rászorul. Az atyai tanácsok követése különösen költőnkre hárult. Apja 1848. szeptember 27-én 61 éves, anyja 1853. szeptember 18-án 53 éves korában halt meg. Öt fiu- és négy leánytestvére közül, egyiknek sem igen volt még kenyér a kezében, mindeniket segítette, úgy, hogy háza a legutóbbi időkig, késő aggságáig, jóformán soha sem volt üresen, a nélkül, hogy valamelyik rokon ott ne tartózkodjék. Pedig a szerény papi jövedelem s a nagyszámu család különben is elég gondot, munkát adott.

Apja jó gazda volt. Anyja, Nagy István nyárászentimrei pap leánya, tizenöt éves korában ment férjhez s még nem volt 17 éves, mikor Lajos fia született. Szintén igen jó gazdasszony. Híres veteményező, messze vidéken nem volt kert, mely az övével versenyezhetett volna. E mellett meleg, költői kedélyű nő, kinek egy füzetke verse ma is meg van Medgyes Bálint birtokában. A költőt irodalmi foglalkozása elvonta a gazdálkodástól,

de sohasem volt könnyelmű, a mit a róla keringő együgyű vagy rosszakaratu adomákból következtetni lehetne. Hogy vagyont nem gyűjtött, annak terhes háztartása az oka s jó szíve, melylyel sokan visszaéltek.

Medgyes családjáért dobogó, szerető szíve különben csak kevésbé ismerhető meg költeményeiben. Ő nem intim, csendes élet, boldogság rajzolója, hanem a közélet embere, a rostrum költője. Csakis ebből a szempontból lehet igazán megítélni költészetét.

A közélet terén Medgyes hivatásánál fogva első sorban mint pap szerepelt. Jeles szónok volt, kin a hallgatóság egész áhitattal csüngött, odaadással szerette. A népszerűség vállaira emelte. Nemcsak végezte papi teendőit, hanem az egyházi irodalom terén is buzgón működött. Négy kötet egyházi beszéd s öt rendbeli imádságos könyv jelent meg tőle, az apróbb füzetekben világos látott alkalmi beszédekén kívül, mint a milyen például: „Telegdi Róth Károly fölött“ (Kolozsvár, 1854.), „Veress János fölött“ (Kolozsvár, 1855.), „ifj. br. Kemény Ferencz fölött“ (Kolozsvár, 1856.), „Gyöngyösi Sándor felett“ (Kolozsvár, 1861.), „Bajnóczy Lila felett“ (Kolozsvár, 1865.), „Bájo Albert felett“ (Kolozsvár, 1867.), „Eötvös József emléke“ (Kolozsvár, 1871.) stb.

Medgyes beszédei nagy kedveltségnek örvendtek. Ünnepi legátusok, szónokló deákok mindenfelé használták egész Erdélyben. Igen kapós beszédek voltak. Kivált az I. és III. kötet hamar elfogyott. Érdekes Literáti János munkácsi ref. pap 1855. június 14-én egy Földváryhoz intézett levele, melyben elmondván, hogy június 10-én ismét fenn volt a várban, istentiszteletet tartani a foglyok közt, így szól: „Medgyes Lajos remek beszédét a béketűrésről, helyzetükhöz átváltoztatva, de belértékét meg nem szentségtelenítve, szónoklottam el nekik. A szép és lelkes beszéd hatott. Meg voltam hatva én is, meg voltak hatva ők is. Imatermünk igazi templommá, Isten pitvarává változott s én, mi mindnyájan ott a szeavedés iszonyu börtönében, boldogok valánk. Igazán szerencsés nemzet, haza, felekezet, a melynek Medgyes Lajos a van! De legszerencsésebb egyházközönség az, mely őt bírja s boldogítani képes is. Ime, a nagy dicső szellem, hogy hat el messze s hol nyújt vigasztalást, hol ad magas önértetet a szenvedő kebelnek. Méltóságod adja át neki a munkácsi várfoglyok s az én nevemben lelkünk tisztelő érzelmait tolmácsoló kézszorításunkat.“

Hazafias szellemű egyházi irodalmi műveiről sok baja volt. Heckenasttal 1852-ben alkudozásban van egy „Imatár“-kiadása ügyében. A kiadó közölven feltételeit, figyelmezteti, hogy nemcsak politikáról, de a szó szoros értelmében hazaszeretetről sem szabad írnia. Nem rég egy imádságos könyvet elkoboztak azért, mert volt benne egy imádság a hazáért. Kéri, hogy ha arra kerül a sor, nézze meg egyszer jól, aggodalmasan át a kéziratot, nehogy baj legyen belőle. Itt nem jutott a dolog dűlőre, Telegdi Lajos debreczeni könyvkiadóhoz fordul, felajánlva egy hölgyek számára való imádságos könyvet, meg Magyarország történetét. Telegdi hajlandó mindkettőt kiadni a jövő évben. „Bátor vagyok önt felkérni, hogy a „Honleányok imakönyvé“-ből egy imát legyen szíves átküldeni, hogy addig is, míg becses kéziratát megkaphatom gyönyörködjem benne. Mert minden hízlekedés nélkül mondva eddig is különös előszeretettel viseltettem az ön munkálatai iránt s ajánlatom által sok vevőt szereztem azoknak. Magyarország történetéhez jelenleg nem merék fogni, mivel annak kiadása most sok nehézséggel van összekötve a cenzura miatt. Rajcsányi legközelebb megjelenő történetét, mely már ezelőtt két kiadásban elkelt kétszer kastrálták meg s hat hónapi contumacia után sem hagyják a kiadónak széjjelküldeni. Egyébiránt a szerzőnek sem nagy öröm, most ilyet írni, mivel a legszebb gondolatokat törlik ki.“ (1882. június 15-én.) Egyelőre hát megkísérti vele az egyházi beszédek kiadását. Telegdi a kézirat vétele után azt írja: „Ön egyházi beszédei miatt, melyeket olvasván, mondhatom, hogy valóságos kincse, a magyar protestáns egyházi irodalomnak, a legnagyobb zavarba jöttem, mivel azok valeságos szabad protestáns szellemben vannak írva, melyek ok miatt a mostani sajtórendszer mellett annak háromnegyed része kitörültetik.“ Így hát ki nem adhatja.

(Vége köv.)

Vármegyei közgyűlés.

Szolnok-Dobokavármegye törvényhatósága gr. Bethlen Pál főispán elnökle alatt augusztus hó 9-én d. e. 10 órakor tartotta rendes közgyűlését. A meglehetősen gyéren látogatott közgyűlés rövidesen letárgyalta a rövid és jelentéktelen pontokból álló tárgysorozatot úgy, hogy a gyűlés még 11 óra előtt véget ért.

Mindenekelőtt a számonkérő-szék jelentését vette tudomásul a közgyűlés s azután az alispán Mátis Kelemen a közkórház volt gondnokának bevezetett

fegyelmi ügyéről tett jelentést, mely szerint 500 korona pénzbüntetésre ítéltetett. Bíró Sándor, a nagyilondai járás irnokának fegyelmi ügyéről szintén az alispán tett jelentést, ki 100 korona pénzbüntetéssel sújtott.

A közgyűlések számáról és idejéről stb. szóló szabályrendeletet módosította a közgyűlés s visszaállította az eddigi állapotot, a két, őszi és tavaszi rendes közgyűléssel. Nagy Lajos számosujvári és Vass Imre magyarláposi főszolgabírókat a VII-ik fizetési osztályba léptette elő a közgyűlés. mert 15 évet meghaladó időn át pontosan teljesítettek hivatalos kötelességüket s úgy hivatalos, mint társadalmi téren elismerést vívtak ki maguknak. A törvényhatósági utakra szükséges kavics-szállítás érdekében Kiss Jánossal kötött szerződést elfogadta a közgyűlés.

Kassa sz. kir. város törvényhatóságának átiratát, a II. Rakóczi Ferencz, Zrínyi Ilona és gr. Bercsenyi Miklós hazaszállítandó hamvainak Kassán leendő elhelyezése tárgyában, tudomásul vették; úgyszintén Zalavármegye átiratát a pisz-toly, forgópisztoly s a hozzájuk szükséges löszerek forgalomba hozatalának korlátozása tárgyában.

Vasvármegye törvényhatósági bizottságának átiratát a községi és körorvosok anyagi helyzetének javítása tárgyában és Szabolcsvármegye törvényhatósági bizottságának átiratát a bormelés és borkereskedés emelése tárgyában szintén tudomásul vette. Utóbbit azzal, hogy hasonszellemben már egyszer felírt a megye.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának átiratára, a Bocskai István fejedelem emlékére emelendő szobor költségeihez való hozzájárulás tárgyában, azt határozta, hogy az alispán a gyűjtést megindíthatja.

Zalavármegye törvényhatósági bizottságának a szükségessé vált „Strájk“-törvény megalkotása tárgyában kelt átiratát pártolólág vették tudomásul; Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának átiratát a vasárnapi munkaszünetnek az italmérésre való kiterjesztése tárgyában szintén.

Hevesvármegye átiratát, a köztisztviselők pragmatikájának megalkotása és fegyelmi ügyeinek a közigazgatási bizottsághoz való utalása tárgyában, hasonszellemmel felirattal támogatják, míg Tolnavármegye átiratát a vasúti tisztviselők erőszakos strájkjának elitélése tárgyában, Debreczenét a magyar nyelv és jelvényeinek a külképviseletben való érvényesítése tárgyában tudomásul vették. Nyitra vármegyéjét, a kormányzat minden ágazatában és közigazdasági téren is oly intézmények létesítése tárgyában, a melyek a nemzeti állam kiépítését lehetővé teszik, hasonszellemmel felirattal támogatják.

Zombor átiratát az élelmiszerek mesterséges (kartalszerű) megdrágításának megakadályozása tárgyában; Beregvármegyéjét, a II. Rakóczi Ferencz hazaszállítandó hamvainak a munkácsi várban való elhelyezése és a megőrző 1687. évi V-ik és 1718. évi XLIX-ik törvényeknek törlése tárgyában, tudomásul vette a közgyűlés.

Az országos magyar gazdasági egyesületnek átirata, a Galiczia, Románia és Oroszország felől történendő bevándorlásnak törvényhozás útján való korlátozása tárgyában, hasonszellemmel felirattal pártolattik.

Dés város képviselőtestületének határozatát, mely mellett a bolthelyiséget Papp Jenőnek bérbeadja, helybenhagyta a közgyűlés, mert méltányossági okok nem engedik, hogy oly régi bérlővel szemben a város szűkkeblűen járjon el, annyival is inkább, mert a jelenlegi gazdasági viszonyok mellett nagyobb bér elérhető nem volna.

Szamosujvár város képviselőtestületének határozatát, az előjárásági tagok és a szolgaszemélyzet illetményeinek fölemelése tárgyában, jóváagyta, ellenben Alsóoroszfalu község határozatát, 1900 korona értékű államkölcson-kötvényének a gör. kath. egyház céljaira való átengedése tárgyában; Füzes község képviselőtestületének határozatát, a 3000 korona értékű államkölcson-kötvényének a gör. kath. egyház céljaira történt átadása; Semesye község képviselőtestületének határozatát, mely mellett Bálint Elek körjegyzőnek az általa bérelt helyiségek és kert hasznából 60 koronát elenged; Bacza község képviselőtestületének határozatát, mely mellett a község nevében álló 3000 koronáról szóló államkölcson-kötvény értékét az eredeti tulajdonosok között kiosztani rendeli; Szőváros község képviselőtestületének határozatát a község tulajdonát képező 1600 korona értékű államkölcson-kötvényének a gör. kath. iskola céljaira való átengedése tárgyában a közgyűlés megsemmisítette.

Szentmargita község képviselőtestületének határozatát, melyben a bálványosváraljai körjegyzőségből való kikapcsolatása mellett egy külön körjegyzőséggé való átalakulását megengedni kéri, a közgyűlés nem látta teljesíthetőnek. Végül Pecsétszeg, Hollómező és Horgospataka azon határozatát, hogy a körjegyző mellékjárandságait rendezi — a megfelelő törvényes intézkedés mielőbbi bekövetkezése miatt — nem hagyja jóvá a vármegye.

HIREK.

— **Két vértanu emléke.** Kevesen tudják azt, hogy a megyenkbeli Ördögös-Füzes községben az 1848-as szabadságharcz alkalmával két igaz, magyar lelkű férfi halt vértanuhalált: Erce János mezősegi lelkész és Barabás András Füzes községi jegyző, kiket a fellázadt hordák agyonkinoztak és jeltelen sirba temettek. Most Ördögös-Füzes községe az 1848—9 években vívott szabadságharcz alkalmával elhalt vértanúi emlékére kőoszlopot emelt s azt Wass Béla gróf országgyűlési képviselő védnöksége és K. Nagy Lajos főszolgabíró diszelnöksége mellett augusztus hó 20-án leplezi le nagy ünnepélyességgel. Az ünnepély sorrendje ez: 1. Hymnusz: a „szamosújvári fuvózenekar“ közreműködésével éneklí az ünneplő közönség. 2. Elnöki megnyitó beszéd: Timoffy Gyula rendező bizottság elnök. 3. Ima: Csűrös Ferencz ev. ref. lelkész. 4. Hazafias dalokat énekel népzenekar kíséretével a „szamosújvári dalegylet.“ 5. Ünnepi beszédet mond: Benel Antal. 6. Szaval: Hideg János teologus. 7. Az emlékoszlop átadása. 8. Szózat: a „szamosújvári fuvózenekar“ közreműködésével éneklí az ünneplő közönség.

Az ünnepély sorrendjét zártkörű táncmulatság követi. Az ünnepély kezdete d. u. 4 $\frac{1}{2}$ órákor. A táncmulatságra szóló belepti díj: személyenként 1 kor. 20 fillér, családjegy 3 személyre 3 korona. Jegyek előre válthatók az ördögös-füzesi körjegyzői irodában és este a pénztárnál. A bevétel az emlékoszlop alapjára fordittatik. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirdapilag nyugtáztatnak. Jó zenéről és vendéglősről gondoskodva lesz. A vármegyebeli ev. ref. lelkész s a körjegyzői kar saját magát tiszteli meg, ha ezen ünnepen minél nagyobb számban vesz részt, mert a két vértanu, kiknek emléket állít, az ő soraikból került ki.

— **A vármegyei tűzoltó-szövetség megalakulása.** A szolnok-dobokavármegyei tűzoltó-szövetség augusztus hó 14-én délelőtt 10 órákor tartja meg a vármegyeház dísztermében alakuló közgyűlést következő tárgysorozattal: 1. Elnök választás. 2. Elnöki megnyitó. 3. Az országos tűzoltó-szövetségnek üdvözlő irata. 4. Tisztviselők választása. 5. Járási tűzrendészeti felügyelők részére szabályrendelet alkotása. 6. A vármegyei községeknek tűzkerületekbe való beosztása. 7. A járáások székhelyein tűzoltó-testületek szervezése. 8. Gyakorlat tartása a dési önkéntes tűzoltó-egylet által. 9. Déli 1 órákor közebeül a „Nagyfa“ kerthelyiségében.

A szolnok-dobokavármegyei tűzoltó-szövetségnek Désen, augusztus hó 14-én tartandó közgyűlése alkalmából a dési önkéntes tűzoltó-egylet a Bánffy-sétátéren, kedvezőtlen idő esetén a vármegyeház dísztermében zártkörű nyári táncmulatságot rendez.

— **Áthelyezések.** Gróf Bethlen Pál főispán a vármegyei szolgabírók beosztásában következő változásokat, illetve következő áthelyezéseket rendelt el: Bárdy József szolgabíró Désről Magyarlaposra, Vékony Jenő Nagyilondáról Désre, Szentpétery Lajos Magyarlaposról Nagyilondára.

— **A takarmányhiány enyhítése.** Ugy a vármegyei gazdasági egylet, mint a vármegyei erdőrendészeti szakbizottsága tanácskozott a mutatkozó takarmányhiány enyhítésének kérdéséről. A tervbevett akciót lapunk közelebbi számában bővebben ismertetjük.

— **Tanítónői kinevezés.** A vallás- és közokt. miniszter Tell Margit szamosújvári áll. polg. iskolai helyettes tanítónőt ugyanezen iskolához a XI. fizetési osztályba segédtanítónővé nevezte ki.

— **A jegyzők fizetésrendezése.** A „Belügy Közlöny“ szombati száma hozza a községi és körjegyzők, valamint segédjegyzők illetmény-rendezéséről szóló 1904. évi XI. törvényezikk végrehajtási rendeletét és az ezt kíséző belügyminiszteri körrendeletet. A végrehajtási utasításban részletesen elővannak írva a mostani jegyzői és segédjegyzői javadalmazás pontos megállapításának, valamint az állami biztosítás kiszámításának és kiutalásának szabályai. A kíséző rendelet pedig egynehány nagyfontosságú kérdésnek, így a községi jegyzői központi fizetési alap megteremtésének, a jegyzői nyugdíj-ügy rendezésének és új segédjegyzői állások szervezésének ügyével foglalkozik. Ugy a végrehajtási utasítást, mint a kíséző rendeletet ugyanaz a

méltányosság és jóakarát hatja át, mely a törvényhozást a jegyzői fizetésügy rendezésekor vezette. Most már csak rövid idő kérdése, hogy a jegyzői kar tényleg hozzájusson ahöz a javadalmazáshoz, melyre oly igen rászolgál.

— **Házasságok.** Husz Ödön a dési állami gimnázium fiatal tanára és Baráth Piroška, özv. Baráth Mihályné leánya, f. évi augusztus hó 6-án esküdtek egymásnak hűséget. A polgári kötést Szilágyi Albert polgármester teljesítette, az egyházi áldást igen szép beszéd és áldó imával Vársárhelyi Boldizsár adta az ifju párra a menyasszony családja otthonában. Násznagy-tanuként mindkét aktuson Dr. Kőrösy György gimnáziumi igazgató és Br. Pöllnitz Károly szerepeltek. Az esküvőt követő kedélyes nász-ebéden számos pohárköszöntő hangzott és pedig Dr. Kőrösy György az ifju párra, Vársárhelyi Boldizsár a násznagytanukra, Dr. Kustár Gyula az örömszülökre, Veress Dezső Szilágyi Albert és Vársárhelyi Boldizsárra, Szakács Ferencz Budai Elekre, Budai Elek a fiatal pár sógorai és sógorainéire; Ilosvay Jenő a család nevében az összes vendégekre; Vársárhelyi Boldizsár Veress Dezső, Dr. Lázár Ottó és Brugovitz Józsefre, Dr. Lázár Ottó az ifju párra, Budai Elek a helyből és távolból megemlékező üdvözlők küldőire emeltek poharat. A fiatal pár a délutáni vonattal a Tátrába utazott.

György Zsigmond dési állami gimnáziumi tanár és Deák Gizella, Dr. Berger Vilmosné leánya folyó évi augusztus hó 7-én kötöttek házassági szövetséget Désen, Szilágyi Albert polgármester anyakönyvvezető előtt. Násznagytanuk és nászasszonyokként Dr. Kőrösy György gimnáziumi igazgató és Gálbory Sándor vasúti főellenőr és nejeik szerepeltek. Részt vettek még a nászban: a vőlegény édes anyja Weisz Árnoldné Érsekújvárról, Láng Etel a népszínház jeles komikája, Dr. Wachsmann Zsigmond a vőlegény sógora, Deák Péter a menyasszony édes apja Budapestről és Budai Elek ref. fuiskolai igazgató Dásról. A kedélyes nász-ebéden, mely Dr. Berger Vilmos a menyasszony nevelő-apja vendégszerető házában folyt le, számos felköszöntő hangzott el a fiatal pár jövőboldogsága és a jelen volt és távolból üdvözlötet küldő rokonokra, valamint a násznagytanuk és örömszülökre. A fiatal pár rokonaik kíséretében Budapestre utazott.

— **Szerencsétlenség a löfögyverrel.** Nagy szerencsétlenség történt kedden Monostorszegen Biró István földbirtokosnál. Nevelt fia, Korpodeán József, Korpodeán Simon rendőrségi tisztviselő érettségit tett 18 éves fia, a mint madarakra lövöldözött, súlyosan megsebesült balkezén. A fegyver eddig ismeretlen okból szétrobbant kezében s balkezének 3 uját és kézfejét egészen szíroncsolta, úgy hogy 2 ujját amputálni kellett. Szerencse a szerencsétlenségben az, hogy a bátor ifjunak volt annyi lélekjelenléte, hogy a súlyosan vérző kezét nadrágszíjjával erősen átkötötte s így megmenekült attól, hogy a hosszas uton, a míg hazaért, elvérezzen rettenetes sebtől.

— **Sétahangverseny és táncmulatság.** A dési ev. ref. fu-iskola segélyalapja gyarapítására aug. hó 6-án, szombaton, Désen az ev. ref. fu-iskola udvarán, sétahangversenynyel kezdődő táncmulatságot rendezett, mely ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben fényesen sikerült, ami első sorban Budai Elek ev. ref. fu-iskolai igazgató érdeme. A mulatságon, mely este 7 órákor kezdődött s a késő hajnali órában ért véget, Bándy György alispán és Szilágyi Albert polgármester is jelen voltak.

— **P. Kozma Döme Désen.** P. Kozma Döme, ki a napokban Tordára utazott, hogy ottani házifőnöki állását elfoglalja, visszaérkezett Désre s elhatározta, hogy itt marad a jól megérdemelt nyugodalomban. A jelenlegi előzékeny házifőnök régi célját ajánlotta fel P. Kozmának, ki azt el is foglalta.

— **Táncmulatság Szamosújvárt.** Folyó hó 7-én a szamosújvári ev. ref. egyház előljárósága a helybeli fuvózenekar közreműködésével a ref. egyház közszükségleteinek fedezésére jótékony-célú — fényesen sikerült — nyári táncmulatságot rendezett a Gönczy-kert helyiségében. A nemes célra felülfizetéssel a jövedelmet emelték: Kovács Jánosné 2 kor., Kántor Zsigmond 4 kor., Székely József 20 fill., Máthé Sándor 2 kor., Molnár József 1 kor., Szabó Imre 40 fill., Lázár Bogdáné 60 fill., Eczken János (Kisiklóról) 2 kor. 60 fill.,

Nagy Lajos főszolgabíró 4 kor., Teleky Miklós 2 kor., Szász Lajos 2 kor., Násztur Gerő 80 fill., Papp Gergely 1 kor., Marosán Tódor 30 fill., Á. Rác Jakab 2 kor., Dr. Voith Mihály 80 fill., Benel Antal szolgabíró 2 kor., Bángárth Konrád 1 kor. Linthner Pál huszárörm. 60 fill., Tóth Ferencz huszárörm. 60 fill., özv. Nuritsán Józsefné 2 kor., Dr. László Márton 2 kor., N. N. 80 fill., Todorán Endre 2 kor., Timóffy Gyula körjegyző 3 koronával. Mikor a felülfizetéseket nyilvánosan nyugtázzuk, úgy a szíves felülfizetőknek, mint a közreműködő fuvózenekarnak hálás köszönetet nyilváníunk. A rendezőség.

— **Tűz Désaknán.** Désakna községét e hó 1-én a megszokott egyhanguságból d. e. 9 órákor a „Tóka“ zavarta föl. A község északi részében ugyanis kigyuladt egy szalmával fődött ház, mely a Sütő János tulajdona. Otthon nem volt senki, mikor a ház füstölögni kezdett, jelt adott a bányász a tókával, azután az egyes felekezetek templomharangjai szóltak meg. Sietett mindenki a tűzhöz. A bányahivatalnokok, köztük a tűzoltó főparancsnok, a községi előljárók dicséretes gyorsasággal jelentek meg s megtették a szükséges intézkedéseket úgy, hogy a 160 korona értékű házon kívül, mely biztosítva is volt, semmi kár nem történt. A nagy szélesendnek is tudható be az, hogy a vízhiány mellett több kár nem történt.

— **Bethlen—ujradna—nagyilvai vasút.** A kereskedelmi miniszter Hoitsy Pál volt képviselő, duna-haraszti lakosnak a szamosvölgyi vasut Bethlen állomásából kiágazólag Magasmart-Virágosberek, Magyar-Nemegye, Oláh-Nemegye, Naszód, Kis-Rebra, Néposz, Földra, Kis-Ilva, Oláh-Szent-György, Majer, Dombhát és Ó-Radna érintésével Uj-Radnaig vezetendő helyi érdekű fő- és ezen vonalból Kis-Ilvánál kiágazólag Szent-József és Magura érintésével Nagy-Ilvaig vezetendő 0.70 méteres keskeny nyomtávu, esetleg motoros üzemű helyi érdekű vonalakra az előmunkálati engedélyt megadta. Bár ettől a lépéstől még messze van a vasút kiépítése, annyi bizonyos, hogy megyénk s Besztercze-Naszódmegye elsőrendű közgazdasági szükségleteit elégítené ki e vasút.

— **Nagy lopások Kérőben.** A mult szerdán éjjel ismeretlen tettesek több kőrői gazdának nagy mennyiségű keresztekbe rakott gabonáját ellopták. A nyomozás azonnal megindult, mindeddig azonban eredménytelenül.

— **Állatbetegségek a megyében.** Szolnok-Dobokavármegye állategészségügye így állott a héten: takonykór és bőrféreg dési j. Bacza 1. m.; Dés. Ragados száj- és körömfájás: kékesi j. Buza 10 u., Melegföldvár 4 u. Rühkór: cs.-gorbói j. Szurdok 10; magyarlaposi j. Dánpataka 2 u. 10; nagyilondai j. Letka 10. Sertésvész: bethleni j. Ispánmező, Nagydebrec 8 u.; csákgorbói j. Csákgorbó; dési j. Bálványosvárálja, Désakna 3 u., Gáncs 9 u., Kapjon 4 u., Kissomkut 4 u., Szent-benedek 1 t.; kékesi j. Kékes, Százmáté 6 u., Szépkényerüszentmárton 6 u., magyarlaposi j. Domokos 4 u., Láposdebrec 7 u., Magyarlapos 5 u., Oláhláposbánya 5 u.; nagyilondai j. Tőkepataka 1 t.; szamosújvári j. Mikola; Dés 7 u.

— **Halál a halotti toron.** Megirtuk, hogy Bonczhida községben a villám agyonütött egy 12 éves kis lányt. A szegény kis parasztleány halotti torára nagy számban gyűltek össze a faluból a gyászoló családnál vigasztalni és vigasztalódni. A vendégek között ott volt Takács József bonczhidai parasztgazda is, aki a toron valósággal holtra itta magát. Ivás közben egyszer csak Takács szó nélkül lefordult a székeről és nem is kelt fel többé, hiába unszolták. Szívszélhűdés ölte meg. Azt mondják, életében sokszor emlegette, hogy italozás közben szeretne meghalni. A megejtett orvosrendőri bonczolás a halál okául szívszélhűdést állapított meg.

Irodalom.

Medgyes Lajos költeményei a héten kerültek ki a nyomdából. Kaphatók Désen Gálócsi Samu és Teleky és Pintye könyvkereskedésében. Ára egy kötetnek fűzve 4 korona, diszkötésben 8 korona.

A szerkesztő üzenete.

M. E. „Lóna“ nem közölhető. Kevesebb frázis, több tartalom kellene.

Kiadja a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

A Polgári Bank Részvénytársaság

Désen

a legrövidebb idő alatt és a legkedvezőbb feltételek mellett

törlesztéses kölcsönöket

folyósít föld- és házbirtokra
bármekkora összeg erejéig
— és bármily időtartamra. —

Elfogad takarékbetétet 5% kamat mellett
naptól-napig.

Takarmányeladás.

Egyenkint 30 szekeret tartalmazó
öt kazal

= lóheretakarmány =

eladó

ISÁKY K. GÁBORNÁL.

Hirdetmény.

Alólírt felegregyi és szentpéterfalvi tago-
sitott birtokomat

5—6 évre bérbeadni

szándékozom.

All: 324 hold szántó, kaszáló, irtvány
és legelőföldből és 210 hold erdőből, tar-
tozván hozzá egy egész és két fél vizi lisztelő,
illetve egy fél olajütő-malom.

Felegregy (Szilágymegyében), 1904. év
július hó 29-én.

Fülöp Phaebus.

Szolnok-Doboka vármegye
OLÁH-LÁPOS községében

**90 szekér igen jó
kerti széna eladó.**

Értekezni ELEKES ÁRPÁD
tisztartónál HARASZTOS,
(Torda-Aranyosmegye).

Szám 206—1904. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a kolozsvári kir. törvényszék 1904. évi 5223. számú végzése következtében id. Sipos Gábor kolozsvári ügyvéd által képviselt, Magyar Francia biztosító részvénytársaság javára, Papp János ellen 182 kor. 04 fillér s jár. erejéig 1904. évi május hó 21-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: ökrök és lovak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csákgorbói kir. bíróság 1904. évi V. 163/2. sz. végzése folytán 21 kor. 13 fillér tőkekövetelés, ennek 1904. évi június hó 21-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 1 korona 10 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Csákgorbón, a helyszínen hivatalból leendő megtartására 1904. évi augusztus hó 23-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett

ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csákgorbón, 1904. évi augusztus hó 6.

Roska János,
kir. bírósági végrehajtó.

Désen, a Kodori-völgyben
a 39. számú telek

két lakóházzal, kerttel, erdőrészszel
és kőbányával

3—3

= eladó. =

Értekezhetni ott helyt a tulajdonossal.

Legolcsóbb könyvnyomdai és könyv-

kötészeti munkák: Désen Rákóczi-tér

DEMETER ÉS KISS

könyvnyomdájában **DÉSEN** könyvkötészetében

mindennemű könyvnyomdai munkák,
u. m. hírlapok, könyvek, füzetek, rova-
tos ivék, nagyválasztéku és legszebb
tánczvigalmi és

menyegzői meghívók,

eljegyzési kártyák, gyászlapok, név-
jegyek a legolcsóbb árban felvételnek
s pontosan és izlésesen elkészíttetnek.

minden e szakba vágó munkák, u. m.
hivatalok, pénzintézetek kereskedelmi
és ipari vállalatok, iskolák, könyvtárak
részére szükséges

KÖNYVEK KÖTÉSE,

használt könyvek újra kötése és javi-
tása a legolcsóbb árban felvételnek és
legszebb kivitelben eszközöltetnek. —

FÜRDŐIDÉNY MEGNYITÁS a sztojkai gyógyfürdőben június hó 15-én.

Fürdőidény június hó 15-től szeptember hó 15-éig.

Június 15-től július 1-ig, augusztus 25-től szeptem-
ber 15-ig a szobaárakból 30% engedmény adatik.

Sztojkafürdő idegbajosok és utulóknak részére legalkalmasabb klimatikus gyógyhely, fenyves erdőkkel borított hegyekkel körülvéve. — 360 m. magasságban a tenger színe fölött. — A sztojkai gyógyforrás lugos sós ásványvize orvosi tekintélyek állítása szerint, kitűnő hatású gyógyvíz és mint közkezdelt természetes ásványvíz országszerte ismeretes.

Csodahatásu mindennemű gyomorbajoknál! — Cukorbetegségeknek spe-
cialis gyógyszer! — Női bajoknál a sztojkai ásványvíz páratlan!

GYÓGYTÉNYEZŐK: fürdő-, ivó-, belélegző-gyógymód. Van hidegvízgyógyintézet és savó-
kúra. A sztojkai ásványvíz, mint élvezeti ital borral és gyümölcszörppel vegyítve, igen kel-
lemes és egészséges. — A vendéglő kezelését egy jóhírnevű vendéglős vette át. — Ki-
tűnő magyar és francia konyháját személyes felügyelete alatt fogja vezetni; valamint a
betegek részére a fürdőorvos rendelete szerint, külön gondnal, gyógymód szerinti ételeket
készít. — Gondoskodva van valódi, tisztán kezelt borokról. Az étel és italneműek ára
és jó minőségére felügyel, valamint kívánatra bővebb felvilágosítással szolgál s fürdő-
prospektust díjmentesen küld a

Sztojkai gyógyfürdő és ásványvíz bérletigazgatósága Sztojkán, (Szolnokdobokamegye)

Vasútállomás: Dés—Galgó (Szolnok-Dobokavármegye). Nagy-Bánya (Szatmármegye).

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

Brassói Portland-Cement-Gyár

BRASSÓBAN.

Désen kapható: BRUGOVITZ JÓZSEF fűszerkereskedésében.

15—30